

*Startdocument Profielwerkstuk Pedagogiek en onderwijs (UvA-opleiding
[Onderwijswetenschappen](#))*

Onderwerp: MOTIVATIE VOOR SCHOOL

Bij veel leerlingen neemt de motivatie voor school af naarmate ze ouder worden. Internationaal onderzoek laat zien dat die dalende trend in motivatie in veel landen gevonden wordt, maar uit een recent rapport van de Inspectie van Onderwijs (2014) blijkt dat Nederlandse leerlingen nog minder gemotiveerd zijn in vergelijking met leerlingen uit andere landen.

Bovendien blijkt slechts 40 procent van de Nederlandse leerlingen in het voortgezet onderwijs tevreden te zijn over de mate waarin leraren de leerlingen motiveren. De Nederlandse overheid wil de motivatie van leerlingen en de mate waarin leraren hun leerlingen motiveren in Nederland graag verbeteren. Motivatie is immers belangrijk voor het leren en het schoolsucces van de leerlingen.

Ben je benieuwd hoe het zit met motivatie van leerlingen bij jou op school? Of ben je benieuwd wat leraren doen om leerlingen te motiveren? Ga dan aan de slag met dit onderwerp en gebruik hierbij dit start-document.

Achtergrondinformatie:

Motivatie voor school bestaat uit verschillende aspecten. Allereerst de **doelen** waarvoor leerlingen leren, deze zijn onder te verdelen in intrinsieke en extrinsieke doelen. Bij intrinsieke doelen zijn leerlingen gemotiveerd omdat zij interesse en plezier hebben in de leerstof en bij extrinsieke doelen leren leerlingen voor een cijfer, een bepaald doel in de toekomst of omdat het van hun ouders of docent moet. Een voorbeeld van intrinsieke doelen is dat leerlingen goed hun best doen tijdens de gymles omdat zij het leuk vinden om te voetballen. Leerlingen die goed hun best doen tijdens de wiskundeles omdat zij later graag piloot willen worden, zijn extrinsiek gemotiveerd.

Een ander belangrijk aspect van motivatie is het **cognitief zelfvertrouwen**. Of je er vertrouwen in hebt dat je in staat bent dat te doen wat nodig is. Bijvoorbeeld dat je denkt dat als je voldoende leert, de biologie test wel gaat lukken. Dit wordt cognitief zelfvertrouwen genoemd.

Doelen, op korte en lange termijn, en het cognitief zelfvertrouwen hebben beide te maken met hoe je over school *denkt*. Echter, een ander belangrijk onderdeel van motivatie is het daadwerkelijke **gemotiveerde gedrag**. Hiermee wordt bedoeld hoe hard je je inzet en je best doet op school

Onderzoeksvragen:

Er zijn verschillende onderzoeksvragen te bedenken op het gebied van motivatie voor school.

Hieronder hebben wij een aantal voorbeelden op een rij gezet. Deze kan je gebruiken, maar je kunt natuurlijk ook zelf een onderzoeksvraag verzinnen.

- Wat is de invloed van motivatie voor school op de leerprestaties van leerlingen?
- Hoe ontwikkelt de motivatie voor school zich naarmate leerlingen ouder worden?
- Wat is de invloed van achtergrondkenmerken van leerlingen op hun (intrinsieke) motivatie voor school? Bijvoorbeeld:
 - o Zijn er verschillen tussen jongens en meisjes in de motivatie voor school?
 - o Zijn er verschillen tussen jongere en oudere leerlingen in de motivatie voor school?
 - o Zijn er verschillen tussen etnische groepen in de motivatie voor school?

- Wat is de invloed van leeftijdsgenoten/vrienden op de motivatie voor school?
- Hoe kunnen leraren bijdragen aan de motivatie van leerlingen en voorkomen dat de motivatie voor school van jongeren afneemt?

Onderzoeksmethoden:

Welke onderzoeksmethode je kiest, is afhankelijk van datgene wat je wilt onderzoeken. Houd dus bij het kiezen van een onderzoeksmethode goed in gedachte wat je wilt onderzoeken en kies de methode die het best bij jouw onderzoeksvraag past.

- Literatuuronderzoek
- Vragenlijstonderzoek
 - Voorbeeld: Neem vragenlijsten af bij verschillende type leerlingen en vergelijk de resultaten.
- Observatieonderzoek
 - Voorbeeld: Observeer leraren en onderzoek hoe zij leerlingen proberen te motiveren.
- Interviewonderzoek
 - Voorbeeld: Neem interviews af met leraren of leerlingen en vergelijk hoe zij over motivatie denken.

Je zou ook onderzoeksmethoden kunnen combineren.

- Voorbeeld: Kijk of de resultaten van een vragenlijstonderzoek overeenkomen met het gedrag dat je observeert.

Ontwikkeld instrument “Motiverend lesgeven” voor docenten basis- en voortgezet onderwijs:

- Handleiding (inclusief inleiding) op http://www.uu.nl/motiverend_lesgeven
- Film voor docenten: <https://youtu.be/jiqXhluNmul>
- Training helpt leraren vmbo-leerlingen te motiveren. NRO, Kennis voor het Onderwijs, Resultaten uit NRO-onderzoek (6 maart 2017).
<http://promail.webgenerator.nl/t/ViewEmail/r/FA195A1C249837512540EF23F30FEDED/06A01CFB0F44151EF7E8006BBCB98688>

Literatuur:

- Peetsma, T., Van der Veen, I., & Schuitema, J. (2017). [Use of TIME: Time perspective intervention of motivation enhancement](#). In A. Kostic, & D. Chadee, (Eds.), *Time Perspective: Theory and Practice* (pp. 217-238). London, UK: Palgrave Macmillan.
- Vanhoof, J., Van de Broek, M., Penninckx, M., Donche, V., & Van Petegem, P. (2012). *Leerbereidheid van leerlingen aanwakken. Principes die motiveren, inspireren en werken*. Leuven: Acco.
- Hoofdstuk 5 (Motivatie) uit het boek: *Wat is goed onderwijs?* (2009) Simons & Klarus.
- Nederlandse samenvatting proefschrift L. Hornstra: <http://dare.uva.nl/record/447631>

Links:

- <http://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuwsberichten/motivatie-leerlingen-kan-beter.html>
- <http://nos.nl/artikel/636502-motivatie-leerlingen-kan-beter.html>
- <http://www.motivatieproblemenopschool.nl/>

Videomateriaal:

→ <http://www.leraar24.nl/video/1636/leren-door-innerlijke-motivatie>

→ <http://www.leraar24.nl/video/3468/het-motiveren-van-leerlingen>

Contactpersoon:

Mocht je nog vragen hebben over dit onderwerp, neem dan contact op met mw. prof.dr. T.T.D. (Thea) Peetsma. Zij is onderzoeker op het gebied van motivatie voor school aan de Universiteit van Amsterdam. E-mailadres: T.T.D.Peetsma@uva.nl

Meer informatie over de opleiding Onderwijswetenschappen vind je op de [UvA-website](#).